

**Sikap dan Tingkah Laku Remaja Terhadap Pembelajaran di Sekolah:
Satu Kajian Kes di Rumah Kanak-kanak**
(Attitudes and Behaviours of Adolescents Toward Learning in School:
A Case Study in Children's Home)

SURESH KUMAR N VELLYMALAY

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti sikap dan tingkah laku pembelajaran dalam kalangan 39 orang kanak-kanak yang ditempatkan di sebuah Rumah Kanak-kanak. Kajian ini menggunakan temu bual berstruktur untuk mendapatkan data daripada responden. Hasil kajian ini menunjukkan bahawa kebanyakan kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak memaparkan sikap dan tingkah laku yang negatif dalam pelbagai aspek pembelajaran di sekolah. Ketiadaan aspirasi sendiri yang positif dalam kalangan kanak-kanak menyebabkan mereka kurang berminat dalam pendidikan dan sering mengabaikan pelbagai peluang yang ada untuk menggarap ilmu melalui pembelajaran yang berkesan di sekolah.

Kata kunci: Sikap, tingkah laku, pembelajaran, sokongan ibu bapa, persekitaran tempat tinggal

ABSTRACT

This study aimed to identify the attitude and behaviour towards at school learning among 39 children accommodated at a Children's Home. The study used structured interview to gather data from respondents. The result showed that most children accommodated in their Children's Home display negative attitude and behaviour in various learning aspects at school. The absence of positive self aspiration among the children lessens the childrens' interest in education and they neglect various opportunities available to grab knowledge through an effective learning at school.

Keywords: Attitude, behavior, learning, parental support, home environment

PENGENALAN

Sikap dan tingkah laku seseorang kanak-kanak dalam pembelajaran di sekolah mempunyai pergantungan yang tinggi pada sokongan daripada persekitaran keluarganya. Pengaruh persekitaran sesebuah keluarga amat bermakna bagi pembentukan aspirasi dan ekspektasi ibu bapa terhadap kecemerlangan pendidikan anak. Peranan ibu bapa khususnya amat penting dalam membentuk aspirasi dan ekspektasi yang tinggi terhadap anak. Aspirasi dan ekspektasi ibu bapa terhadap anak membolehkan ibu bapa melibatkan diri dalam pelbagai praktis pendidikan yang mampu memberi kesan ke atas pencapaian pendidikan anak. Pada masa yang sama, aspirasi dan ekspektasi ini membolehkan seseorang anak memberi tumpuan ke atas pendidikan bagi mencapai kecemerlangan dalam pendidikan selaras aspirasi dan ekspektasi ibu bapanya.

Tidak semua kanak-kanak berasal daripada persekitaran keluarga yang mampu membekalkan sumber aspirasi dan ekspektasi tersebut. Kanak-kanak yang hilang tempat pergantungan dalam hidup; dan ditempatkan di rumah kanak-kanak atau rumah anak yatim sememangnya tidak berpeluang untuk menggarap nilai-nilai ini daripada keluarga seperti yang diterima oleh kebanyakan kanak-kanak lain yang hidup dalam lingkungan keluarga

masing-masing. Justeru, kekosongan persekitaran keluarga sudah pasti memberi implikasi yang serius terhadap sikap dan tingkah laku kanak-kanak ini dalam proses pembelajaran.

Kebanyakan kajian lepas yang ditemui oleh pengkaji rata-ratanya menjelaskan peranan, aspirasi, ekspektasi dan penglibatan ibu bapa dalam pendidikan anak. Sebagai contoh, kajian Fan dan Chen (2001); Catsimbis (1998); Halle et al. (1997); Astone dan McLanahan (1991); Milne, et al. (1986) membuktikan bahawa aspirasi dan ekspektasi ibu bapa mempengaruhi anak dalam mencapai kejayaan dalam pendidikan. Kajian Shumow dan Miller (2001) pula membuktikan bahawa kepercayaan seseorang anak untuk mencapai kejayaan di sekolah meningkat akibat penglibatan tinggi ibu bapa dalam pendidikan anak. Kajian Greenwood dan Hickman (1991) pula mendapati ibu bapa yang melibatkan diri dalam pendidikan anak dapat membangunkan aspirasi pendidikan yang tinggi dalam diri anak mereka.

Begitu juga dengan kajian-kajian yang dilakukan oleh Israel et al. (2001), Izzo et al. (1999), Callahan et al. (1998), Ho-Sui Chu dan Willms (1996), Lockheed et al. (1989), Baker dan Stevenson (1986) dan Entwisle dan Hayduk (1981) jelas membuktikan bahawa penglibatan ibu bapa di rumah memberi kesan yang positif ke atas

kecemerlangan pendidikan anak. Selain penglibatan ibu bapa di rumah, kajian-kajian Reay (2004), Epstein (1995), Ho-Sui Chu dan Willms (1996), Ramsay et al. (1992), Lareau (1987), Baker dan Stevenson (1986) dan Milne et al. (1986) mendapati bahawa seseorang anak mencapai kecemerlangan dalam pendidikan jika ibu bapa turut melibatkan diri dalam pendidikan anak di sekolah. Kajian-kajian yang dibincangkan jelas memberi penekanan terhadap kepentingan peranan dan tanggungjawab ibu bapa dalam menjamin kecemerlangan pendidikan seseorang anak. Kajian-kajian ini membuktikan bahawa kebolehan dan daya intelektual seseorang pelajar juga bergantung kepada asas yang diberikan di rumah melalui penglibatan ibu bapa dalam pendidikan anak. 'Asas' yang dimaksudkan di sini ialah kemampuan ibu bapa menyediakan keperluan-keperluan pendidikan bagi menjamin kecemerlangan pendidikan anak mereka. Oleh itu, dapat dikatakan bahawa pendidikan seseorang anak amat bergantung kepada kekayaan dan aspirasi keluarga berbanding dengan kebolehan dan usaha seseorang pelajar (Brown 1990).

Namun demikian, peranan dan tanggungjawab ibu bapa dalam menjamin kecemerlangan pendidikan seseorang anak tidak mungkin diperhatikan dalam setiap keluarga mahupun dirasai oleh setiap anak. Bagi seseorang anak yang dilahirkan dan diasuh dalam lingkungan persekitaran keluarga yang serba lengkap, ibu bapa merupakan agen yang paling penting dalam menentukan hala tuju seseorang anak dalam pendidikan dengan menyediakan keperluan-keperluan pendidikan bagi anak. Walau bagaimanapun, tidak semua anak bernasib baik dalam hal ini. Bagi sesetengah anak, pengaruh latar belakang keluarga dan peranan ibu bapa langsung tidak memberi kesan dalam memupuk minat dan usaha anak untuk mencapai kecemerlangan dalam pendidikan, lebih-lebih lagi bagi kanak-kanak yang ditempatkan di rumah kanak-kanak. Justeru, pola pembelajaran dalam kalangan kanak-kanak ini banyak bergantung kepada kesedaran dan komitmen diri sendiri. Sikap dan tingkah laku yang positif penting untuk mendorong minat mereka dalam pendidikan. Dalam hal ini, tidak mungkin bagi kanak-kanak ini mencapai kecemerlangan dalam pendidikan tanpa kesedaran diri dan usaha yang bersungguh-sungguh. Justeru, kejayaan dan kegagalan kanak-kanak dan ini bergantung semata-mata kepada kekuatan pembentukan sikap dan tingkah laku yang positif terhadap pembelajaran yang dilakukan oleh mereka.

Sehubungan itu, kajian ini memfokuskan pola pembelajaran di sekolah yang dilakukan oleh kanak-kanak yang ditempatkan di sebuah Rumah Kanak-kanak di Malaysia. Dua objektif yang mendasari kajian ini ialah pertama, mengenal pasti sikap dan tingkah laku kanak-kanak di Rumah Kanak-kanak dalam aspek pembelajaran di sekolah; dan kedua, menerangkan faktor-faktor yang menghalang sikap dan tingkah laku yang positif dalam kalangan kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak terhadap pola pembelajaran di sekolah.

METODOLOGI

SAMPEL

Kajian ini dilakukan di sebuah Rumah Kanak-kanak di Malaysia. Rumah Kanak-kanak milik persendirian ini menempatkan seramai lapan puluh orang kanak-kanak dan remaja berbangsa India. Daripada jumlah tersebut, empat puluh lima orang merupakan pelajar sekolah menengah yang berusia antara tiga belas hingga lapan belas tahun. Sebanyak tiga belas orang kanak-kanak pula berusia tujuh hingga dua belas dan berada di sekolah rendah. Empat orang kanak-kanak yang berusia lima hingga enam tahun sedang mengikuti tadika. Dua orang kanak-kanak lagi berusia satu hingga dua tahun dan belum memasuki alam persekolahan manakala seorang kanak-kanak lain didapati tidak bersekolah walaupun usianya telah menjangkau sembilan tahun. Seorang remaja terdapat di sini berusia tujuh belas tahun tetapi tidak pernah bersekolah. Sebanyak tiga belas orang remaja yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak ini sedang melanjutkan pelajaran di kolej manakala seorang lagi telah bekerja.

Untuk tujuan kajian ini, hanya mereka yang sedang belajar di sekolah menengah sahaja dipilih. Justeru, kesemua empat puluh lima orang remaja yang berada di peringkat sekolah menengah dipilih sebagai responden kajian. Namun, tiga puluh sembilan orang remaja sahaja yang telah melibatkan diri dalam kajian ini memandangkan lima remaja lain tidak berada di Rumah Kanak-kanak sewaktu kajian dilakukan.

PROSEDUR

Setelah mendapat kebenaran untuk melakukan kajian daripada pihak pengurusan Rumah Kanak-kanak, temu bual secara berstruktur menggunakan soal selidik dilakukan ke atas tiga puluh sembilan orang yang menjadi responden kajian. Kanak-kanak tersebut ditemu bual secara perseorangan di sebuah bilik yang disediakan oleh pihak pengurusan Rumah Kanak-kanak tersebut. Sebelum temu bual dilakukan, kanak-kanak telah dimaklumkan bahawa mereka boleh menarik diri daripada sesi ini jika tidak berminat. Kesemua tiga puluh sembilan orang kanak-kanak bersetuju untuk ditemu bual. Kanak-kanak ini dimaklumkan bahawa segala maklumat yang dibincangkan sewaktu temu bual ini adalah sulit dan akan dirahsiakan. Temu bual dengan semua responden dilakukan sendiri oleh pengkaji dan direkodkan di atas borang soal selidik setiap temu bual mengambil masa lebih kurang dua puluh minit. Oleh kerana responden yang dikaji adalah daripada etnik India maka sewaktu temu bual dijalankan, semua soalan yang terdapat dalam soal selidik diterjemah oleh pengkaji secara verbal ke dalam bahasa Tamil untuk memudahkan pemahaman responden tersebut.

INSTRUMEN KAJIAN

Soal selidik digunakan sebagai instrumen dalam kajian ini. Borang soal selidik tersebut dibahagikan kepada dua bahagian. Bahagian pertama pada soal selidik bertujuan untuk mendapatkan beberapa maklumat peribadi mereka dari segi jantina, umur, taraf pendidikan dan bilangan tahun menetap di Rumah Kanak-kanak. Pada bahagian kedua pula, soal selidik tersebut merangkumi soalan-soalan yang membekalkan jawapan berbentuk 'Ya' dan 'Tidak' bagi mendapatkan maklumat tentang sikap dan tingkah laku kanak-kanak terhadap pola pembelajaran mereka di sekolah. Soalan berbentuk terbuka dikemukakan bagi setiap soalan yang dijawab 'Tidak' untuk mendapatkan penerangan lanjut untuk jawapan tersebut.

Maklumat mengenai latar belakang responden yang terdapat pada bahagian pertama borang soal selidik juga diselaraskan dengan data dan maklumat yang diperolehi daripada pihak pengurusan Rumah Kanak-kanak. Ia juga diselaraskan dengan data dan maklumat berdasarkan fail pendaftaran kanak-kanak daripada beberapa Pejabat Kebajikan Masyarakat yang mengarahkan penempatan kanak-kanak ini. Penyelarasan maklumat ini penting untuk memastikan kebernasan maklumat peribadi yang telah diberikan oleh responden sewaktu ditemu bual.

ANALISIS DATA

Penganalisan data dilakukan secara deskriptif dan analitikal. Kesemua maklumat daripada temu bual berstruktur menggunakan soal selidik dibincangkan dan diuraikan berdasarkan jadual peratusan.

DAPATAN KAJIAN

Majoriti responden hanya menunjukkan sikap dan tingkah laku yang positif dalam satu item yang dikaji sahaja iaitu menduduki peperiksaan di sekolah tanpa meniru rakan mereka (Jadual 1). Dalam hal ini, sebanyak 71.8% responden mengatakan bahawa mereka tidak meniru dalam peperiksaan yang diadakan oleh guru mereka di sekolah. Walau bagaimanapun, dapatan kajian membuktikan bahawa rata-rata para responden yang dikaji kurang menunjukkan sikap dan tingkah laku yang positif terhadap pelbagai aspek pendidikan yang mampu mendorong pola pembelajaran yang dilakukannya di sekolah.

Hanya 10.3% responden yang menyatakan bahawa mereka gemar bertanyakan soalan kepada guru di sekolah jika terdapat sebarang kemusykilan dalam subjek yang diajar dan 15.4% responden sahaja yang menyatakan bahawa mereka memahami pengajaran yang disampaikan guru di sekolah. Selain itu, hanya 20.5% responden menyatakan bahawa mereka menggunakan perpustakaan sekolah untuk mendapat bahan rujukan bagi membantu pendidikan mereka. Dari segi tumpuan terhadap pengajaran guru, hanya 23.1% responden sahaja yang menyatakan bahawa mereka dapat memberi konsentrasi yang serius ketika guru mengajar manakala hanya 28.2% responden menyatakan bahawa mereka menggunakan kemudahan perpustakaan di sekolah untuk tujuan pembelajaran pada waktu lapang. Tambahan lagi, hanya 48.7% responden menyatakan bahawa mereka bergaul dengan rakan yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi di sekolah.

JADUAL 1. Sikap dan tingkah laku responden di rumah kanak-kanak Taiping terhadap pembelajaran di sekolah

Sikap dan Tingkah Laku	Ya		Tidak	
	Bil	%	Bil	%
Gemar bertanya soalan kepada guru di sekolah	4	10.3	35	89.7
Memahami pengajaran guru di sekolah	6	15.4	33	84.6
Sering mendapatkan bahan rujukan di perpustakaan	8	20.5	31	79.5
Mempunyai daya konsentrasi yang baik dalam bilik darjah	9	23.1	30	76.9
Kerap menggunakan perpustakaan untuk belajar	11	28.2	28	71.8
Bergaul dengan rakan yang tinggi minat pendidikan	19	48.7	20	51.3
Tidak meniru dalam peperiksaan di sekolah	28	71.8	11	28.2

n = 39 responden

Sumber: Rumah Kanak-kanak Taiping 2009

Hal ini bermakna sebanyak 89.7% responden tidak gemar bertanya soalan kepada guru apabila berhadapan dengan sebarang masalah pemahaman terhadap perkara yang diajar oleh guru di sekolah dan 84.6% responden tidak memahami pengajaran yang disampaikan oleh guru di sekolah. Selain itu, sebanyak 79.5% responden tidak menggunakan kemudahan perpustakaan di sekolah

untuk mendapatkan bahan rujukan. 76.9% responden tidak mempunyai daya konsentrasi yang baik terhadap pengajaran guru di dalam bilik darjah manakala 71.8% responden tidak menggunakan kemudahan perpustakaan untuk membantu pola pembelajaran mereka, selain pembelajaran yang dilakukan di rumah kanak-kanak dan dalam bilik darjah. Hampir 51.3% responden juga didapati

bergaul dengan rakan-rakan yang tidak mempunyai minat pendidikan yang tinggi di sekolah.

Sehubungan itu, bahagian analisis berikut menerangkan faktor-faktor yang menghalang pembentukan sikap dan tingkah laku responden dalam pembelajaran di sekolah (Jadual 2). Bahagian ini memberi keutamaan kepada 6 item dalam Jadual 2 yang membuktikan wujudnya halangan yang tinggi (melebihi 50.0% bagi setiap satu item) dalam pembentukan sikap dan tingkah laku pembelajaran yang positif di sekolah dalam kalangan responden yang dikaji.

Menurut statistik terdapat pelbagai faktor yang menghalang pembentukan sikap dan tingkah laku pembelajaran yang positif dalam kalangan responden di sekolah. Apabila responden ditanyakan tentang faktor-faktor yang menghalang mereka bertanya kepada guru, 71.4% responden menyatakan bahawa mereka takut untuk berbuat demikian. Mereka takut dimarah oleh guru di hadapan semua pelajar lain dalam bilik darjah atas alasan diri mereka terlalu lemah sehingga tidak dapat memahami bahan pengajaran.

JADUAL 2. Faktor penghalang sikap dan tingkah laku positif dalam kalangan responden di rumah kanak-kanak taiping terhadap pembelajaran di sekolah

Sikap dan Tingkah Laku	Faktor Penghalang	Peratus (%)
Tidak gemar bertanya soalan kepada guru di sekolah Bil = 35 orang (89.7%)	Takut	71.4
	Malu	20.0
	Tidak perlu	5.7
	Dibantu oleh rakan	2.9
Tidak memahami perkara-perkara diajar oleh guru di sekolah Bil = 33 orang (84.6%)	Pengajaran tidak dapat diikuti	72.8
	Tidak suka cara pengajaran guru	9.1
	Tiada minat belajar	6.1
	Malas belajar	3.0
	Sukar memahami bahasa pengajaran	3.0
	Gangguan rakan	3.0
	Guru malas mengajar	3.0
Tidak mendapatkan bahan rujukan di perpustakaan Bil = 31 orang (79.5%)	Malas	38.7
	Tiada masa	16.1
	Tiada minat membaca	12.9
	Tidak suka pergi ke perpustakaan	12.9
	Tidak perlu	6.6
	Tiada pas masuk	3.2
	Menggunakan pada waktu peperiksaan sahaja	3.2
	Tidak suka meminjam buku	3.2
	Mempunyai bahan rujukan yang cukup	3.2
Tidak mempunyai daya konsentrasi yang baik dalam bilik darjah Bil = 30 orang (76.9%)	Tidak memahami perkara yang diajar	43.3
	Mengantuk	13.3
	Banyak bercakap	10.1
	Tidak suka guru	6.7
	Guru tidak mengajar dengan baik	6.7
	Gangguan rakan	6.7
	Suka bermimpi dalam bilik darjah	3.3
	Semua mata pelajaran sukar	3.3
	Bermain ketika guru mengajar	3.3
	Berasa dirinya lemah	3.3
Tidak menggunakan perpustakaan untuk belajar Bil = 28 orang (71.8%)	Tiada minat	39.3
	Tiada masa	35.7
	Malas	21.4
	Belajar di dalam bilik darjah	3.6
Tidak bergaul dengan rakan yang tinggi minat pendidikan Bil = 20 orang (48.7%)	Mudah bergaul dengan rakan setara pendidikan	50.0
	Pelajar yang bijak tidak menerima mereka	35.0
	Malas	5.0
	Rakan yang bijak sentiasa belajar	5.0
	Berasa diri kurang berilmu	5.0

n = 39 orang

Sumber: Rumah Kanak-kanak Taiping 2009

Selain itu, sebanyak 20% responden pula menyatakan bahawa mereka berasa malu untuk menanyakan soalan kepada guru di hadapan rakan-rakan lain dalam kelas. Perasaan malu ini timbul akibat persepsi mereka bahawa mereka akan disindir oleh rakan-rakan sekelas kerana ingin menunjukkan kepandaian. Perasaan ini juga timbul kerana mereka mengandaikan bahawa guru mereka akan memandang rendah terhadap kelemahan yang ditunjukkan melalui pertanyaan satu-satu soalan. Oleh itu, mereka sengaja memendamkan soalan yang ingin ditanya atau terus membisu apabila tidak memahami perkara yang diajar oleh guru di sekolah.

Tambahan lagi, sebanyak 5.7% responden lagi menyatakan bahawa tidak menjadi satu keperluan kepada mereka untuk menanyakan soalan kepada guru memandangkan guru telah menerangkan perkara yang sepatutnya difahami oleh pelajar dalam bilik darjah. Pertanyaan berulang dilihat sebagai perkara yang dapat menimbulkan kemarahan guru ketika mengajar. Hanya sebilangan kecil responden iaitu 2.9% yang menyatakan bahawa mereka tidak bertanya soalan kepada guru kerana terdapat rakan yang akan membantu mereka menjelaskan perkara-perkara yang tidak difahami berkaitan bahan pengajaran yang disampaikan oleh guru.

Apabila responden ditanyakan tentang faktor-faktor yang menghalang mereka daripada memahami penagajaran yang disampaikan oleh guru di sekolah, sebanyak 72.8% responden menyatakan bahawa mereka tidak dapat mengikuti pengajaran yang disampaikan oleh guru. Sebanyak 9.1% responden menyatakan bahawa mereka tidak suka cara pengajaran guru. Corak pengajaran guru dilihat sebagai tidak menarik perhatian dan terlalu membosankan. Sebanyak 6.1% responden menyatakan bahawa mereka tidak mempunyai minat untuk belajar manakala 3.3% responden kuat dipengaruhi oleh sikap malas belajar. Ketiadaan minat dan sikap malas belajar ini menghalang responden daripada memberi tumpuan kepada bahan pengajaran ketika sesi pengajaran guru di dalam bilik darjah. Di samping itu, sebanyak 3.3% responden menyatakan bahawa mereka tidak memahami pengajaran guru berpunca daripada kesukaran memahami bahasa yang digunakan oleh guru sebagai medium pengajaran. Hal ini menunjukkan bahawa responden ini kurang memiliki kekuatan dalam komunikasi bahasa selain berhadapan dengan masalah pemahaman terhadap bahasa Malaysia dan juga bahasa Inggeris. Tambahan lagi, gangguan daripada rakan (3.3%) dan persepsi responden bahawa guru malas mengajar (3.3%) turut menjadi faktor yang menghalang responden daripada memahami bahan pengajaran yang disampaikan oleh guru di sekolah.

Kebanyakan responden yang dikaji di Rumah Kanak-kanak ini juga tidak menggunakan kemudahan perpustakaan di sekolah untuk mendapatkan bahan rujukan. Sebanyak 38.7% responden menyatakan bahawa mereka malas untuk mendapatkan bahan rujukan dari perpustakaan sekolah. Sebanyak 16.1% responden pula menyatakan bahawa mereka tidak mempunyai masa yang

cukup untuk mendapatkan bahan rujukan dari perpustakaan sekolah mereka. Sebanyak 12.9% responden masing-masing menyatakan bahawa mereka tidak mempunyai minat membaca dan tidak suka untuk berkunjung ke perpustakaan bagi mendapatkan bahan rujukan. Sebanyak 6.6% responden tidak mendapatkan bahan rujukan dari perpustakaan kerana mereka berpendapat bahawa tidak menjadi keperluan untuk mereka mendapatkan bahan bacaan dari perpustakaan sekolah. Sebanyak 3.2% responden menyatakan bahawa mereka tidak mempunyai pas masuk ke perpustakaan sekolah mereka menyebabkan mereka tidak dapat menggunakan kemudahan perpustakaan. Kegagalan responden mendapatkan bahan rujukan dari perpustakaan juga juga berpunca daripada sikap mereka menggunakan perpustakaan pada waktu peperiksaan sahaja (3.2%) dan tidak suka meminjam buku dari perpustakaan (3.2%). Hanya 3.2% responden menyatakan bahawa mereka mempunyai bahan rujukan yang cukup dan tidak perlu ke perpustakaan untuk mendapatkan bahan rujukan tambahan.

Bagi faktor-faktor yang menghalang responden daripada mempunyai daya konsentrasi yang baik dalam bilik darjah, sebanyak 43.3% responden menyatakan bahawa mereka tidak memahami perkara yang diajar oleh guru menyebabkan mereka hilang tumpuan. Selain itu, 13.3% responden menyatakan bahawa mereka berasa mengantuk sewaktu sesi pengajaran guru manakala 10.1% responden lagi menyatakan bahawa mereka sering bercakap dengan rakan sewaktu guru mengajar. Sebanyak 6.7% responden masing-masing menyatakan bahawa mereka tidak mempunyai daya konsentrasi yang baik dalam bilik darjah kerana mereka tidak menyukai guru yang mengajar dan guru mereka tidak mengajar dengan baik sehingga dapat difahami oleh pelajar. Sebanyak 6.7% responden lain pula menyatakan bahawa gangguan daripada rakan membataskan tumpuan mereka terhadap pengajaran guru. Faktor-faktor lain yang menghalang responden daripada mempunyai daya konsentrasi yang baik dalam bilik darjah ialah tingkah laku bermimpi dalam kelas, andaian bahawa mata pelajaran yang dipelajari sangat sukar, bermain ketika guru mengajar dan berasa diri lemah dalam pendidikan.

Dalam menilai faktor yang menghalang responden daripada menggunakan perpustakaan untuk belajar, sebanyak 39.3% responden menyatakan bahawa perkara ini berlaku kerana mereka tidak mempunyai minat belajar di perpustakaan. Sebanyak 35.7% responden pula menyatakan bahawa mereka tiada lebih masa untuk belajar di perpustakaan. Hal ini kerana jadual waktu sekolah padat dengan pengajaran guru dan waktu rehat digunakan sebaik mungkin untuk berehat, makan dan berbual sesama rakan. Selebihnya 21.4% responden menyatakan bahawa mereka berasa malas untuk menggunakan kemudahan perpustakaan untuk tujuan belajar manakala 3.6% responden lagi menyatakan bahawa mereka berasa pendidikan yang diterima di bilik darjah adalah mencukupi. Oleh itu, bagi responden ini, tidak menjadi satu keperluan bagi mereka untuk mendapatkan ilmu tambahan kepada perkara-perkara yang dipelajari di bilik darjah.

Apabila ditanyakan tentang faktor-faktor yang menghalang mereka daripada bergaul dengan rakan yang tinggi minat pendidikan, sebahagian daripada responden (50%) menyatakan bahawa mereka berasa lebih mudah untuk bergaul dan bersosialisasi dengan rakan yang setara pendidikannya dengan mereka berbanding dengan pelajar-pelajar lain yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi. Sebanyak 35% responden menyatakan bahawa pelajar-pelajar yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi tidak menerima mereka dalam pergaulan. Sebanyak 5% responden mengatakan bahawa mereka malas bergaul dengan pelajar-pelajar yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi manakala 5% responden pula menyatakan bahawa mereka tidak mampu bergaul dengan pelajar-pelajar yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi memandangkan pelajar-pelajar ini lebih bijak dan terlalu mengutamakan pelajaran sepanjang masa. Di samping itu, sebanyak 5% responden lagi tidak bergaul dengan pelajar yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi kerana berasa rendah diri dengan diri mereka yang kurang berilmu jika dibandingkan dengan pelajar-pelajar tersebut yang dilihat sebagai lebih bijak. Faktor ini menyekat sosialisasi antara responden dengan pelajar-pelajar lain yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi di sekolah.

PERBINCANGAN

Kejayaan seseorang pelajar bergantung kepada keberkesanan pola pembelajaran yang digarapnya. Bagi merealisasikan pola pembelajaran yang berkesan maka ia bergantung kepada sikap dan tingkah laku positif yang ditunjukkannya dalam proses pembelajaran tersebut. Justeru, salah satu faktor yang mengakibatkan pelajar gagal dalam peperiksaan di sekolah berpunca daripada ketiadaan sikap dan tingkah laku yang positif dalam proses pembelajaran di sekolah. Selaras itu, hasil kajian ini membuktikan bahawa kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak ini juga tidak dapat mengelakkan diri daripada masalah ini.

Analisis deskriptif begitu jelas menerangkan bahawa kebanyakan kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak Taiping menunjukkan sikap dan tingkah laku yang negatif dalam pelbagai aspek pembelajaran di sekolah. Kanak-kanak yang ditempatkan di sini tidak gemar bertanya soalan kepada guru di sekolah (89.7%) dan tidak memahami perkara-perkara diajar oleh guru di sekolah (84.6%). Mereka juga tidak mendapatkan bahan rujukan di perpustakaan (79.5%), tidak mempunyai daya konsentrasi yang baik dalam bilik darjah (76.9%) malah tidak menggunakan perpustakaan untuk belajar (71.8%). Tambahan lagi, golongan ini juga tidak bergaul dengan rakan yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi (48.7%).

Jika dilihat dengan lebih mendalam, ketiadaan aspirasi sendiri dalam kalangan kanak-kanak itu sendiri mendorong kepada pembentukan sikap dan tingkah laku

negatif ini. Aspirasi sendiri amat penting bagi seseorang pelajar untuk memupuk kepercayaan terhadap kredibiliti yang terdapat pada dirinya yang dapat membolehkannya mempraktikkan ciri-ciri pembelajaran yang efektif di sekolah. Aspirasi sendiri ini juga menjadi tunjang utama dorongan dan motivasi dalam kalangan pelajar untuk membolehkan mereka mencapai kecemerlangan dalam pendidikan yang dikecapi demi jaminan masa depan. Ketidadaan aspirasi sendiri menyebabkan mereka kurang berminat dalam pendidikan dan sering memperlekeh segala peluang yang ada untuk menggarap ilmu melalui proses pembelajaran yang berkesan di sekolah. Dalam konteks kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak Taiping, kebanyakan daripada mereka gagal memiliki aspirasi sendiri yang positif.

Kelemahan aspirasi sendiri dalam diri kanak-kanak yang dikaji dapat dilihat dengan jelas sekali berdasarkan sikap dan tingkah laku yang ditunjukkan oleh mereka dalam pembelajaran di sekolah. Sebagai contoh, kebanyakan kanak-kanak tidak dapat mengatasi perasaan takut dan malu untuk bertanya soalan kepada guru apabila berhadapan dengan sebarang masalah pemahaman terhadap perkara yang diajar oleh guru di sekolah. Kegagalan mereka untuk mengikuti pengajaran guru bukan sahaja menyebabkan mereka tidak memahami perkara-perkara yang diajar oleh guru di sekolah, malah tidak dapat menumpukan perhatian yang baik sewaktu pengajaran guru di bilik darjah. Tambahan lagi, sikap malas yang menyelubungi diri menghalang kanak-kanak tersebut daripada menggunakan kemudahan perpustakaan di sekolah bagi mendapatkan bahan rujukan yang dapat meningkatkan penguasaan mereka terhadap satu-satu mata pelajaran.

Kekurangan kesedaran tentang kepentingan ilmu menyebabkan golongan ini kekurangan minat untuk menggunakan kemudahan perpustakaan sekolah untuk tujuan pembelajaran. Kelemahan aspirasi sendiri turut menjejaskan remaja tersebut untuk meluangkan masa bagi menggunakan perpustakaan sekolah untuk belajar. Pergaulan dan sosialisasi yang mudah hanya berlaku dengan rakan yang setara pendidikannya dengan mereka. Ketidaksanggupan pelajar-pelajar untuk menerima mereka dalam pergaulan seharian menyekat remaja dari rumah kanak-kanak ini daripada bergaul dengan rakan yang mempunyai minat pendidikan yang tinggi. Aspirasi sendiri yang rendah dan ketiadaan motivasi yang cukup selain kekurangan penghayatan tentang kepentingan pendidikan menghalang remaja yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak Taiping ini untuk mempraktikkan ciri-ciri pembelajaran yang efektif di sekolah.

Berdasarkan dapatan kajian yang dibincangkan di atas, dapat ditafsirkan bahawa kegagalan remaja di Rumah Kanak-kanak untuk memiliki aspirasi sendiri yang positif kemungkinan berpunca daripada tiga perkara utama; pertama, ketiadaan sokongan ibu bapa; kedua, persekitaran tempat tinggal mereka di rumah kanak-kanak dan ketiga, budaya kelas menengah pihak sekolah. Bagi kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak

Taiping, ketiadaan ibu bapa bagi segelintir kanak-kanak; dan ketiadaan sokongan ibu bapa bagi kanak-kanak yang mempunyai ibu bapa, membataskan penyeliaan dan bantuan peribadi terhadap pendidikan kanak-kanak ini. Hal ini menyebabkan kanak-kanak dan remaja terpaksa bergantung kepada pihak pengurusan bagi memenuhi segala keperluan pendidikan mereka. Walaupun pihak pengurusan Rumah Kanak-kanak bertanggungjawab untuk memenuhi segala keperluan pendidikan kanak-kanak ini namun adalah sukar bagi pihak pengurusan untuk membantu pendidikan kanak-kanak seperti yang dilakukan oleh ibu bapa. Masalah ini dilihat sebagai satu kekurangan besar untuk membentuk sikap dan tingkah laku yang positif dalam pembelajaran. Hal ini kerana peranan dan tanggungjawab ibu bapa untuk mendidik seorang anak sama sekali tidak dapat diganti oleh sesiapa termasuk pihak pengurusan Rumah Kanak-kanak. Oleh itu, kanak-kanak ini tidak mempunyai kesedaran yang tinggi tentang kepentingan pendidikan dan mereka gagal memberi tumpuan dalam aspek pendidikan di sekolah. Golongan ini juga tidak dapat melihat prospek pendidikan yang mampu menjamin masa depan mereka.

Hal ini jauh berbeza jika kita bandingkan dengan seseorang anak yang tinggal bersama ibu bapanya. Kebiasaannya bagi seseorang anak yang berada dalam perlindungan ibu bapa, ekspektasi ibu bapa menjadi pendorong kepada anak tersebut untuk berusaha mencapai kecemerlangan dalam pendidikan. Sebagai contoh, kajian Catsimbis (1998), Astone dan McLanahan (1991), Fan dan Chen (2001), Halle et al. (1997) dan Milne et al. (1989) jelas membuktikan hubungan antara ekspektasi, penglibatan ibu bapa dan pencapaian pendidikan anak. Ekspektasi tinggi yang diletakkan oleh ibu bapa terhadap anak dan penglibatan mereka dalam pendidikan anak memberi kesan positif ke atas pencapaian pendidikan anak. Selain itu, ekspektasi yang tinggi daripada anak pula turut menyebabkan ibu bapa melibatkan diri dalam pelbagai praktikal pendidikan.

Selain itu, anak yang tinggal bersama ibu bapa juga mempunyai pelbagai kelebihan akibat penglibatan ibu bapa dalam pendidikan anak. Kajian-kajian yang dilakukan oleh Entwisle dan Hayduk (1981), Lockheed et al. (1989), Israel et al. (2001), Ho-Sui Chu dan Willms (1996), selain Baker dan Stevenson (1986) misalnya, membuktikan bahawa penglibatan ibu bapa di rumah menjamin kejayaan anak dalam pendidikan. Kajian-kajian Lareau (1987), Ramsay, et al. (1992), Reay (2004), Milne et al. (1986), Baker dan Stevenson (1986), Epstein (1995) dan Lareau (1987) juga mendapati penglibatan ibu bapa di sekolah dapat memberi kesan yang positif kepada pencapaian pendidikan anak. Sebaliknya, penglibatan ibu bapa yang kurang dalam pendidikan anak akan menjejaskan pencapaian pendidikan anak (Heyns & Catsambis 1986; Myers et al. 1987; Milne et al. 1986; Mulkey et al. 1992).

Namun demikian, kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak tidak berpeluang untuk mendapat kelebihan-kelebihan ini seperti yang diterima oleh kanak-kanak lain. Realitinya, peranan ibu bapa amat bermakna

kepada seseorang anak yang berada pada peringkat persekolahan. Seperti yang dikatakan oleh Bourdieu (1977), kewujudan hubungan yang kuat antara praktis budaya dan tahap pendidikan bergantung kepada tindakan sistem pendidikan yang mampu mencapai keberkesanan hanya jika seseorang individu terdedah kepada dunia melalui asuhan awal keluarga. Akan tetapi, bagi kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak, ketiadaan asuhan oleh ibu bapa merupakan suatu kekurangan besar yang menghalang kanak-kanak ini daripada membentuk aspirasi yang positif dalam diri. Kegagalan kanak-kanak untuk membentuk aspirasi yang positif membataskan kredibiliti mereka untuk memberi sepenuh perhatian ke atas pola pembelajaran yang dilakukannya di sekolah bagi mencapai kecemerlangan dalam pendidikan.

Selain faktor sokongan ibu bapa, persekitaran tempat tinggal di rumah kanak-kanak juga merupakan satu lagi faktor yang menghalang kanak-kanak di Rumah Kanak-kanak daripada memiliki aspirasi sendiri yang dapat mendorong kepada pembentukan sikap dan tingkah laku positif dalam pembelajaran di sekolah. Persekitaran tempat tinggal di Rumah Kanak-kanak yang dikongsi bersama dengan puluhan kanak-kanak menggalakkan sosialisasi berlebihan. Sosialisasi yang luas menyebabkan lebih banyak masa dibazirkan bagi aktiviti-aktiviti yang bersifat bukan akademik. Faktor ini kurang memberi kesan kepada persekitaran pembelajaran yang positif. Justeru, ketiadaan suatu suasana pembelajaran yang berkesan di Rumah Kanak-kanak membataskan minat dan kecenderungan kanak-kanak terhadap kepentingan pendidikan; malah situasi ini memberi kesan negatif kepada pola pembelajaran mereka di sekolah.

Tambahan lagi, budaya kelas menengah pihak sekolah terutamanya dalam kalangan guru juga boleh dikaitkan sebagai faktor yang menghalang kanak-kanak di Rumah Kanak-kanak daripada memiliki aspirasi sendiri yang dapat mendorong kepada pembentukan sikap dan tingkah laku positif dalam pembelajaran di sekolah. Dalam hal ini, guru kebiasaannya berpendapat bahawa seseorang pelajar seharusnya diasuh dan dibekalkan dengan asas ilmu yang kukuh oleh ibu bapa di rumah sebelum transisi mereka ke sekolah. Asas ilmu yang kukuh dari persekitaran keluarga membolehkan anak tersebut mudah dilentur oleh guru dalam aspek pendidikan tatkala berada di peringkat persekolahan. Namun, asas ilmu yang kukuh dari persekitaran keluarga adalah suatu yang tidak mungkin bagi kanak-kanak yang ditempatkan di Rumah Kanak-kanak. Perkara ini disebabkan oleh perbezaan persekitaran hidup antara kanak-kanak yang berada di bawah perlindungan ibu bapa dan kanak-kanak dari Rumah Kanak-kanak. Oleh itu, persekitaran hidup dan pengalaman pendidikan yang dilalui oleh kanak-kanak di Rumah Kanak-kanak jauh berbeza dengan kanak-kanak biasa yang mempunyai sokongan ibu bapa di rumah. Faktor ini mampu mendorong sikap lepas tangan dalam kalangan sesetengah guru di sekolah. Tambahan lagi, pihak sekolah sendiri tidak selalunya mempunyai pendedahan yang luas terhadap cara

berkomunikasi dan bekerjasama dengan kanak-kanak yang berlatarbelakangkan penempatan di Rumah Kanak-kanak bagi merangsang pola pembelajaran mereka di sekolah. Kelemahan ini menyebabkan kanak-kanak dari Rumah Kanak-kanak ini cenderung menunjukkan sikap dan tingkah laku yang negatif dalam pembelajaran di sekolah.

KESIMPULAN

Kajian ini mendedahkan bahawa aspirasi sendiri dalam pembelajaran adalah salah satu keperluan utama bagi membentuk sikap dan tingkah laku pembelajaran yang positif di sekolah dalam kalangan kanak-kanak yang menetap di Rumah Kanak-kanak Taiping. Bagi kanak-kanak ini, ketiadaan sokongan ibu bapa dan lebih penting lagi persekitaran Rumah Kanak-kanak itu sendiri selain budaya kelas menengah pihak sekolah memberi kesan ke atas pemilikan aspirasi sendiri yang berkesan terhadap pola pembelajaran. 'Kekosongan' dalam pola pembelajaran di sekolah menghasilkan pelbagai kekurangan dalam diri kanak-kanak. Kekurangan dorongan dan sokongan pembelajaran mengehad sikap dan tingkah laku pembelajaran yang positif di sekolah. Dalam hal ini, sikap dan pembelajaran yang positif bergantung kepada persekitaran pembelajaran kondusif yang mendukung aspirasi yang berkesan dalam proses pembelajaran.

RUJUKAN

- Astone, N.M. & McLanahan, S.S. 1991. Family structure, parental practices and high school completion. *American Sociological Review* 56(3): 318-330.
- Baker, D.P. & Stevenson, D.L. 1986. Mothers' strategies for children's school achievement: managing the transition to high school. *Sociology of Education* 59: 156-166.
- Bourdieu, P. 1977. Cultural reproduction and social reproduction. Dalam *Power and Ideology in Education*, disunting oleh Karabel, J. & Halsey, A. H. New York: Oxford University Press.
- Brown, P. 1990. The third wave: education and the ideology of parentocracy. *British Journal of Sociology* 11(1): 65-83.
- Callahan, K., Rademacher, J.A. & Hildreth, B.L. 1998. The effect of parent participation in strategies to improve the homework performance of students who are at risk. *Remedial and Special Education* 19(3): 131-141.
- Catsambis, S. 1998. Expanding Knowledge of Parental Involvement in Secondary Education – effects on High School Academic Success. (online report). <http://www.csos.jhu.edu/crespar/Reports/report27entire.htm>. Accessed on February 12, 2006.
- Entwisle, D.R. & Hayduk, L.A. 1981. Academic expectations and the school attainment of young children. *Sociology of Education* 54: 34-50.
- Epstein, J.L. 1995. School/family/community partnership: caring for the children we share. *Phi Delta Kappan* 76: 701-712.
- Fan, X. & Chen, M. 2001. Parental involvement and students' academic achievement: a meta-analysis. *Educational Psychology Review* 13: 1-22.
- Greenwood, G.E. & Hickman, C.W. 1991. Research and practice in parent involvement: implication for teacher education. *The Elementary School Journal* 91(3): 279-288.
- Halle, T.J., Kurtz-Costes, B.E. & Mahoney, J.L. 1997. Family influences on school achievement in low-income african-american children. *Journal of Educational Psychology* 89 (3): 527-537.
- Heyns, B. & Catsambis, S. 1986. Mother's employment and children's achievement: a critique. *Sociology of Education* 59 (July): 140-151.
- Ho Sui-Chu, E. & Willms, J.D. 1996. Effects of parental involvement on eight-grade achievement. *Sociology of Education* 69 (April): 126-141.
- Israel, G.D., Beaulieu, L.J. & Hartless, G. 2001. The influence of family and community social capital on educational achievement. *Rural Sociology* 66(1): 43-68.
- Izzo, C.V., Weissberg, R.P., Kasprow, J. & Fendich, M. 1999. A longitudinal assessment of teacher perception of parent involvement in children's education and school performance. *American Journal of Community Psychology* 27(6): 817-839.
- Lareau, A. 1987. Social class differences in family-school relationships: the importance of cultural capital. *Sociology of Education* 60: 73-85.
- Lockheed, M.E., Fuller, B. & Nyirogo, R. 1989. Family effects on students achievement in Thailand and Malawi. *Sociology of Education* 62: 239-256.
- Marcon, R.A. 1999. Positive relationship between parent school involvement and public school inner-city preschoolers' development and academic performance. *School Psychology Review* 28(3): 395-412.
- Milne, A.M., Myers, D.E., Rosenthal, A.S. & Ginsburg, A. 1986. Single parents, working mothers, and the educational achievement of school children. *Sociology of Education* 59: 125-139.
- Mulkey, L.M., Crain, R.L. & Harrington, A.J.C. 1992. One-Parent Households and Achievement: Economic and Behavioral Explanations of a Small Effect. *Sociology of Education* 65(1): 48-65.
- Myers, D.E., Milne, A.M., Baker, K. & Ginsburg, A. 1987. Student Discipline and High School Performance. *Sociology of Education* 60: 18-33.
- Peng, S.S. & Wright, D. 1994. Explanation of academic achievement of Asian-American students. *The Journal of Educational Research* 87(6): 346-352.
- Ramsay, P., Harold, B., Hawk, K., Marriot, R. & Poskitt, J. 1992. Sharing curriculum decisions with parents: an overview of the findings of Project C.R.R.I.S.P. *New Zealand Journal of Educational Studies* 27(2): 167-181.
- Reay, D. 2004. Education and cultural capital: the implications of changing trends in education policies. *Cultural Trends* 13(2): 73-86.
- Shumow, L. & Miller, J.D. 2001. Parents' at-home and at-school academic involvement with young adolescents. *Journal of Early Adolescence* 21(1): 68-91.

Untuk maklumat lanjut sila hubungi
Suresh Kumar N Vellymalay
Pusat Pengajian Pendidikan Jarak Jauh
Universiti Sains Malaysia